

Sygn. akt VII U 1467/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: protokolant sądowy Beata Gawrońska

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2015 r. w Warszawie

sprawy A. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o rentę rodzinną

na skutek odwołania A. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 31 lipca 2012 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. F. rentę rodzinną po zmarłym A. M. (1) od 1 sierpnia 2012 roku na stałe.

UZASADNIENIE

A. F. w dniu 30 sierpnia 2012r. złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odwołanie od decyzji z dnia 31 lipca 2012r., znak: (...), odmawiającej przyznania prawa do renty rodzinnej po zmarłym A. M. (1) i wniosła o jej uchylenie.

W uzasadnieniu odwołania odwołująca podniosła, że zaskarżona decyzja jest bezpodstawną, gdyż jest od dziecka osobą niepełnosprawną (III grupa inwalidzka) oraz posiada decyzję o przyznaniu stałej renty rodzinnej. Od czasu jej wydania jej stan zdrowia nie uległ poprawie (odwołanie, k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że A. F. od dnia 4 kwietnia 1994r. posiadała prawo do renty rodzinnej po zmarłym mężu A. M. (1). W dniu 28 maja 2012r. złożyła wniosek o zmianę stopnia niezdolności do pracy do celów rentowych. W związku ze złożonym wnioskiem Lekarz Orzecznik ZUS w dniu 22 czerwca 2012r. wydał orzeczenie, w którym stwierdził, że A. F. nie jest niezdolna do pracy. Następnie w dniu 4 lipca 2012r. Naczelny Lekarz ZUS skierował sprawę do rozpatrzenia przez Komisję Lekarską ZUS, która orzeczeniem z dnia 10 lipca 2012r. również stwierdziła, iż odwołująca nie jest niezdolna do pracy. Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń

Spółecznych podniósł, że w związku z faktem, iż w chwili śmierci męża A. F. nie osiągnęła 50 lat nie zachodzą przesłanki wskazane w art. 70 ust. 1 ustawy

o emeryturach i rentach z FUS, których wystąpienie jest konieczne do przyznania przez organ rentowy renty rodzinnej. Mając na uwadze powyższe, organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do renty rodzinnej, uznając, iż nie jest ona niezdolna do pracy (odpowiedź na odwołanie z dnia 25 września 2012r., k. 21-22 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. M. (1) urodził się (...), a zmarł w dniu 4 kwietnia 1994r. Był mężem A. M. (2) (poprzednio W.), z którą pozostawał we wspólnocie małżeńskiej do chwili śmierci (odpis skrócony aktu zgonu, k. 21 a.r.).

A. M. (2) urodzona w dniu (...), z zawodu krawcowa pracująca w wyuczonym zawodzie, orzeczeniem Komisji Lekarskiej do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia z dnia 18 maja 1987r. oraz z dnia 4 września 1989r. została zaliczona do II grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia (orzeczenie Komisji Lekarskiej do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia z dnia 18 maja 1987r. oraz z dnia 4 września 1989r., a.r.). Następnie orzeczeniami z dnia 22 lipca 1992r., z dnia 3 października 1995r. oraz z dnia 4 marca 1996r. Komisja Lekarska do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia zaliczyła odwołującą do III grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia (orzeczenia Komisji Lekarskiej do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia z dnia 22 lipca 1992r., z dnia 3 października 1995r. oraz z dnia 4 marca 1996r. k.32 a.r., k.37-37v a.r.). Z tego też tytułu odwołująca pobierała świadczenie w postaci renty inwalidzkiej.

W dniu 29 kwietnia 1994r. A. M. (2) złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wnioski o rentę rodzinną po zmarłym A. M. (1) (wniosek o rentę rodzinną, a.r.). Decyzją organu rentowego z dnia 10 lipca 1994r., znak: (...), przyznano jej rentę rodzinną od dnia 4 kwietnia 1994r., tj. od śmierci męża (decyzja ZUS z dnia 10 lipca 1994r., znak: (...), k. 18-19 a.r.).

W dniu 26 lipca 1997r. odwołująca zawarła kolejny związek małżeński z J. F. i przyjęła nazwisko po mężu (odpis skrócony aktu małżeństwa, k. 47 a.r.).

Decyzją z dnia 11 sierpnia 1998r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeliczył od dnia 1 września 1998r. rentę rodzinną i uznał, że A. F. jest osobą uprawnioną do w/w świadczenia na stałe (decyzja ZUS z dnia 11 sierpnia 1998r., znak: (...), k. 48-48v a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wielokrotnie waloryzował i przeliczał przyznane A. F. świadczenie, tj. decyzją z dnia 7 września 1998r., znak: (...), decyzją z dnia 16 lutego 1999r., znak: (...), decyzją z dnia 2 czerwca 1999r., znak: (...), decyzją z dnia 6 czerwca 2000r., znak: (...), decyzją z dnia

5 czerwca 2001r., znak: (...), decyzją z dnia 5 czerwca 2002r., znak: (...), decyzją z dnia 5 marca 2003r., znak: (...), decyzją z dnia 4 marca 2004r., znak: (...), decyzją z dnia 3 marca 2006r., znak: (...), decyzją z dnia 5 marca 2007r., znak: (...), decyzją z dnia 4 marca 2008r., znak: (...), decyzją z dnia 3 marca 2009r., znak: (...) (decyzja ZUS z dnia 7 września 1998r., znak: (...), k. 49-49v a.r., decyzja ZUS z dnia 16 lutego 1999r., znak: (...), k. 51-51v a.r., decyzja ZUS z dnia 2 czerwca 1999r., znak: (...), decyzja ZUS z dnia 6 czerwca 2000r., znak: (...), k. 54-54v a.r., decyzja ZUS z dnia 5 czerwca 2001r., znak: (...), k. 56-56v a.r., decyzja ZUS z dnia 5 czerwca 2002r., znak: (...), k. 57-57v a.r., decyzja ZUS z dnia 5 marca 2003r., znak: (...), k. 60 a.r., decyzja ZUS z dnia 4 marca 2004r., znak: (...), k. 65 a.r., decyzja ZUS z dnia 3 marca 2006r., znak: (...), k. 68 a.r., decyzja ZUS z dnia 5 marca 2007r., znak: (...), k. 70 a.r., decyzja ZUS z dnia 4 marca 2008r., znak: (...), k. 73 a.r., decyzja ZUS z dnia 3 marca 2009r., znak: (...), k. 74-75 a.r.).

W dniu 1 czerwca 2009r. organ rentowy wstrzymał A. F. wypłatę świadczenia, a następnie w wyniku wydanej decyzji z dnia 29 maja 2009r., znak: (...), przyznał ponownie rentę rodzinną na stałe (decyzja ZUS z dnia 29 maja 2009r., znak: (...), k. 84-84v a.r.).

W dniu 9 listopada 2009r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych po raz kolejny ustalił wysokość przysługującego odwołującej świadczenia, a w dniu 4 marca 2010r. dokonał jego waloryzacji (decyzja ZUS z dnia 9 listopada 2009r., znak: (...),

k. 88-88v a.r., decyzja ZUS z dnia 4 marca 2010r., znak: (...), k. 89-89v a.r.). Kolejna waloryzacja miała miejsce w dniu 3 marca 2011r. (decyzja ZUS z dnia 3 marca 2011r., znak: (...), k. 92-92v a.r.).

A. F. w dniu 28 maja 2012r. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o zmianę stopnia niezdolności do pracy do celów rentowych (wniosek, k. 93 a.r.). W związku z powyższym została skierowana na badanie do Lekarza Orzecznika ZUS, który po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, w tym zaświadczeń o stanie zdrowia wystawionych przez lekarzy leczących oraz wyników badań dodatkowych z 2012r. uznał, że A. F. nie jest osobą niezdolną do pracy (orzeczenie lekarza orzecznika, k. 95-95v a.r.).

Naczelny Lekarz ZUS w dniu 4 lipca 2012r., na podstawie art. 14 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS przekazał sprawę A. F. do rozpatrzenia przez Komisję Lekarską ZUS podkreślając w uzasadnieniu swojego stanowiska, że orzeczenie Obwodowej Komisji Lekarskiej ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia z dnia 4 marca 1996r. budzi zastrzeżenia co do zgodności z zasadami orzecznictwa lekarskiego obowiązującymi w dacie jego wydania. Wyniki badania przeprowadzonego przez (...) oraz dane zawarte w dokumentacji z przebiegu leczenia nie wskazują na naruszenie sprawności organizmu 25-letniej wówczas A. F. w stopniu powodującym trwale inwalidztwo zaliczane do III grupy. Ponadto w ocenie Lekarza Nadzoru Orzecznictwa Lekarskiego, orzeczenie pozostaje w sprzeczności z orzeczeniem Lekarza Orzecznika z dnia 22 czerwca 2012r., które nie stwierdza niezdolności do pracy (pismo Naczelnego Lekarza ZUS, k. 98 a.r.).

Komisja Lekarska ZUS nr (...) w orzeczeniach z dnia 10 lipca 2012r. oraz z dnia 11 lipca 2012r. ustaliła, że A. F. nie jest osobą niezdolną do pracy (orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS nr (...) z dnia 10 lipca 2012r. oraz z dnia 11 lipca 2012r., k. 99-100 a.r.).

W oparciu o powyższe ustalenia Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 31 lipca 2012r., znak: (...), odmówił A. F. prawa do renty rodzinnej.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że zgodnie z art. 70 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS w/w świadczenie przysługuje wdowie jeżeli: w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy albo wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie osiągnęło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole – 18 lat życia, lub jeżeli sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej. Z uwagi na niespełnienie przez A. F. żadnych z w/w warunków Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił prawa do renty rodzinnej od dnia 1 sierpnia 2012r. (decyzja ZUS z dnia 31 lipca 2012r., znak: (...), k.104-104v a.r.). A. F. odwołała się od powyższej decyzji.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów z zakresu ortopedii, reumatologii i onkologii celem ustalenia, czy odwołująca jest zdolna, czy też całkowicie lub częściowo niezdolna do pracy zarobkowej z oznaczeniem, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres (postanowienie z dnia 4 października 2012r., k. 25 a.s., postanowienie z dnia 4 kwietnia 2013r., k. 47 a.s., postanowienie z dnia 27 listopada 2013r., k. 101 a.s., postanowienie z dnia 29 września 2014r., k. 162 a.s.).

Biegły sądowy z zakresu ortopedii i traumatologii lek. med. M. G. (1)

w opinii z dnia 19 grudnia 2012r. stwierdził, że A. F. ma prawidłową ruchomość odcinka szyjnego kręgosłupa oraz ograniczoną ruchomość odcinka lędźwiowego w stopniu umiarkowanym, kończyny górne z symetryczną, poprawną ruchomością oraz kończyny dolne z niewielkim skróceniem długości prawej kończyny dolnej i prawidłową wysokością ruchową bioder, kolan, stóp i rąk. Jednocześnie biegły sądowy podkreślił, że dostarczone zdjęcia RTG uzasadniają rozpoznanie niewielkich zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa oraz skrzywienia I stopnia odcinka piersiowego i lędźwiowego kręgosłupa. W jego ocenie brak jest jednak podstaw do uznania częściowej lub całkowitej niezdolności

do pracy. Stwierdzone schorzenia, przy ich stopniu zaawansowania i nasilenia objawów, nie powodują istotnego upośledzenia funkcji narządów ruchu, a wnioskodawczyni może wykonywać zatrudnienie zgodnie z kwalifikacjami (krawcowa) (opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii lek. med. M. G. (1) z dnia 19 grudnia 2012r., k. 41 a.s.).

Według biegłego sądowego z zakresu reumatologii M. G. (2) odwołująca ma stawy kończyn górnych i dolnych bez obrzęków i ograniczenia ruchomości. Ruchomość kręgosłupa w odcinku szyjnym i piersiowym jest prawidłowa, a występuje jedynie nieznaczne ograniczenie ruchomości w okolicy krzyżowo – lędźwiowej. Biegły sądowy na podstawie przeprowadzonego badania i analizy dokumentacji medycznej nie stwierdził więc u wnioskodawczyni ani częściowej, ani całkowitej niezdolności do pracy z przyczyn reumatologicznych (opinia biegłego sądowego z zakresu reumatologii M. G. (2) z dnia 25 maja 2013r., k. 84 a.s.).

W opinii z dnia 15 stycznia 2014r. biegły sądowy z zakresu onkologii prof. dr hab. T. L. podkreślił, że odwołująca we wczesnym dzieciństwie przeżyła ciężkie leczenie z powodu nowotworu złośliwego nerki prawej z przerzutami do płuc. Agresywne, skojarzone leczenie w postaci chemioterapii, radioterapii i wycięcia nerki uratowało życie, ale cena wyleczenia była i jest wysoka. Następstwa radioterapii na obszar objętej guzem nerki z niezbędnym „marginosem” tkanek zdrowych skutkowały zniekształceniem kręgosłupa, a ubytek tkanek miękkich w terenie napromieniowania także zakłócił rozwój wzrastającej dziewczyny. Natomiast badania poziomu kreatyniny i mocznika w surowicy krwi pozostają w granicach normy, co oznacza, że jedna nerka przejęła funkcję parzystego narządu. W dniu 4 marca 1996r. odwołująca została zaliczona do trzeciej grupy inwalidzkiej z ogólnego stanu zdrowia z odnotowaniem, że inwalidztwo jest trwałe i jest przeciwwskazaniem do ciężkiej pracy fizycznej. Biegły sądowy uwzględniając zawód odwołującej (pracownik fizyczny) w pełni podzielił to stanowisko. Zdaniem biegłego stan sprawności odwołującej nie poprawił się, bo poprawić się nie mógł. Z punktu widzenia onkologicznego A. F. jest zatem częściowo niezdolna do pracy zarobkowej trwale, a jej inwalidztwo powstało w dzieciństwie (opinia biegłego sądowego z zakresu onkologii prof. dr hab. T. L., k. 111-112 a.s.). Dodatkowo biegły sądowy uznał, że występujące u ubezpieczonej od około 5 lat drętwienie palców obu rąk jest objawem ograniczającym sprawność i utrudniającym wykonywanie pracy krawcowej (uzupełnienie opinii biegłego z zakresu onkologii prof. dr hab. T. L., k. 126 a.s.).

W opinii biegłego sądowego z zakresu chirurgii ogólnej i onkologicznej dr n. med. J. B. z dnia 4 grudnia 2014r. wynika, że A. F. w wieku 4 lat zachorowała na guz W. nerki prawej z przerzutami do płuc. W związku z powyższym leczona była w Instytucie (...) w W.. W okresie od dnia 8 marca 1976r. do dnia 15 marca 1976r. zastosowano u niej chemioterapię. Uzyskano częściową remisję choroby nowotworowej. W okresie od dnia 20 lutego 1975r. do dnia 26 marca 1975r. zastosowano napromieniowanie guza nerki 1900 rdg, a następnie w dniu 5 maja 1975r. wykonano operację usunięcia nerki prawej plus napromieniowanie na łożę nerki do dawki 3000 rdg. Zdaniem biegłego kontrola ambulatoryjna nie wykazuje wznowy procesu nowotworowego. Biegły sądowy stwierdził jednak u A. F. stwardnienie tkanek i skrzywienie kręgosłupa z deformacją w miejscu operacji i radioterapii, zagojoną bliznę pooperacyjną oraz prawidłowo funkcjonującą drugą nerkę. Natomiast inwalidztwo, które powstało po przeprowadzonym agresywnym, kompleksowym leczeniu onkologicznym guza nerki prawej w dzieciństwie, w ocenie biegłego sądowego powoduje częściową niezdolność do pracy fizycznej na stałe (opinia biegłego sądowego z zakresu onkologii dr nauk med. J. B. z dnia 4 grudnia 2014r., k. 177-178 a.s.).

Wskazany stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w tym na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach rentowych A. F.. Ich autentyczność, jak również zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy, nie była kwestionowana przez żadną ze stron procesu, dlatego Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd dokonał ustaleń stanu faktycznego także na podstawie opinii biegłych, które są rzetelne, gdyż zostały wydane w oparciu o obiektywne wyniki badań odwołującej,

a wydający je biegli są specjalistami w swojej dziedzinie, posiadającymi bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe. Z tego względu ich opinie nie budzą wątpliwości i zastrzeżeń w zakresie określenia stanu zdrowia A. F. i jej niezdolności do pracy. Sąd przyjął opinie biegłych jako podstawę dokonanych ustaleń faktycznych. Wprawdzie organ rentowy opinię biegłych sądowych z zakresu onkologii kwestionował i wnosił o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego sądowego z tej dziedziny, jednakże z takim stanowiskiem nie sposób się zgodzić. Zdaniem Sądu dwie opinie różnych onkologów są wystarczającą podstawą do ustalenia w sposób obiektywny rzeczywistego stanu zdrowia odwołującej A. F.. Natomiast powołanie kolejnego biegłego tej samej specjalności zmierzałoby tylko do przedłużenia toczącego się postępowania sądowego i mnożyłoby w sprawie opinie biegłych w sytuacji, kiedy z punktu widzenia onkologicznego stan zdrowia odwołującej został już oceniony przez dwóch specjalistów. Ta ocena jest przy tym jednakowa, a zatem wniosek organu rentowego sformułowany w piśmie z dnia 30 grudnia 2014r. o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego onkologa, Sąd postanowił oddalić (postanowienie, k. 196 a.s.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. F. od decyzji organu rentowego z dnia 31 lipca 2012r., znak: (...), jest uzasadnione.

Zgodnie z treścią przepisu art. 65 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz.

1440 z późn. zm. – dalej jako: ustawa emerytalna) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń (ust. 1). Przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy (ust. 2).

Zgodnie z obecnym stanem prawnym do renty rodzinnej uprawnieni są na podstawie art. 67 ust. 1 ustawy emerytalnej, następujący członkowie rodziny spełniający warunki określone w art. 68 – 71:

1. dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione,
2. przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletniości wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka,
3. małżonek (wdowa i wdowiec),
4. rodzice.

Z kolei art. 70 ustawy emerytalnej stanowi, że wdowa (jak również wdowiec) ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli:

1. w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy albo
2. wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie osiągnęło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole - 18 lat życia, lub jeżeli sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej (ust. 1.).

Prawo do renty rodzinnej nabywa również wdowa, która osiągnęła wiek 50 lat lub stała się niezdolna do pracy po śmierci męża, nie później jednak niż w ciągu 5 lat od jego śmierci lub od zaprzestania wychowywania osób wymienionych w ust. 1 pkt 2 (ust. 2.).

Analiza powyższych przepisów prowadzi do wniosku, że w rozpoznawanej sprawie podstawowe znaczenie miało ustalenie, czy organ rentowy opierając się na brzmieniu art. 107 ustawy emerytalnej, prawidłowo uznał, że odwołującej nie przysługuje renta rodzinna po zmarłym A. M. (1), bowiem nie jest ona osobą niezdolną do pracy.

Badając istnienie powołanej spornej przesłanki warunkującej przyznanie prawa do renty rodzinnej, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu ortopedii, reumatologii oraz onkologii i nie znalazł podstaw do ich kwestionowania. Wprawdzie nie wszyscy biegli wyrazili pogląd, że A. F. spełnia kryteria niezdolności do pracy, lecz jest oczywistym, że w sytuacji, gdy specjalista chociażby jednej z dziedzin nauk medycznych stwierdza niezdolność do pracy, to można uznać, że osoba ubezpieczona z powodu istniejących u niej schorzeń jest niezdolna, chociażby częściowo, do podejmowania i wykonywania pracy zarobkowej. Taka sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie.

Biegli sądowi z zakresu onkologii, tj. prof. dr hab. T. L. oraz dr n. med. J. B. w wydanych opiniach podkreślili, że we wczesnym dzieciństwie A. F. przeżyła ciężkie leczenie z powodu nowotworu złośliwego prawej nerki z przerzutami do płuc. Leczenie ubezpieczonej w postaci chemioterapii, radioterapii i wycięcia nerki uratowało jej życie, jednakże doprowadziło do wielu skutków ubocznych, m.in. do zniekształcenia kręgosłupa oraz zakłócenia rozwoju wzrastającej dziewczyny. Zdaniem biegłych, A. F., u której istnieją przeciwwskazania do pracy fizycznej, jest zatem częściowo niezdolna do pracy zarobkowej na stałe.

Sąd Okręgowy podzielił wskazane stanowiska biegłych z zakresu onkologii z przyczyn już wyjaśnionych. Jednocześnie Sąd nie uwzględnił wniosku ZUS o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego, trzeciego już biegłego onkologa, gdyż jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 września 2009r. „nie ma uzasadnienia wniosek o powołanie kolejnego biegłego jedynie w sytuacji, gdy już złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Wykazywanie okoliczności, uzasadniających powołanie kolejnego biegłego pozostaje w gestii strony. To strona winna wykazać się niezbędną aktywnością i wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w opiniach biegłych, które dyskwalifikują istniejące opinie, ewentualnie uzasadniają powołanie dodatkowych opinii” (I UK 102/09). W rozważanym przypadku organ rentowy już po wydaniu opinii przez prof. dr hab. T. L. wnioskował o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego tej specjalności (k. 119) i Sąd do tego stanowiska się przychylił. Kolejny biegły J. B. wskazał na te same ustalenia i wnioski, co biegły T. L., a w tej sytuacji, w przypadku pełnej zgodności opinii obu onkologów, nie było podstaw, aby po raz kolejny dopuszczać dowód z opinii biegłego onkologa szczególnie, że zarzuty organu rentowego były niemal identyczne, jak poprzednio.

W zaistniałej sytuacji Sąd ocenił, że zachodziły podstawy do uznania A. F. za osobę częściowo niezdolną do pracy. Zgodnie z art. 12 ustawy emerytalnej niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu przy czym w przypadku częściowej niezdolności do pracy chodzi o osobę, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Art. 13 ust. 1 cytowanej ustawy stanowi natomiast, że przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji (pkt 1); możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (pkt 2) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2010 r., I UK 215/09, LEX nr 577815). Wskazany wyżej przepis odnosi się zatem do oceny stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy. Przewidziane w art. 13 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wyżej wskazane przesłanki, odnoszą się zatem tylko do ustalania stopnia lub trwałości niezdolności do pracy. W związku z tym obiektywna możliwość podjęcia dotychczasowego lub innego zatrudnienia, zgodnie z poziomem kwalifikacji, wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych może być zatem brana pod uwagę tylko wtedy, gdy ubiegający się o rentę jest niezdolny do pracy z medycznego punktu widzenia, gdyż oba te aspekty medyczny (biologiczny) i socjalny (ekonomiczny) muszą występować łącznie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2012 r., II UK 329/11, LEX nr 1265567; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 675/98, OSNAPiUS 2000 Nr 16, poz. 624; por. też wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20 sierpnia 2003 r., II UK 11/03, LEX nr 585793; z dnia 18 maja 2006 r., II UK 156/05, LEX nr 1001299; z dnia 8 maja 2012 r., II UK 236/11, M.P.Pr. 2012 nr 9, s. 494-495).

W przedmiotowej sprawie aspekt medyczny, o którym mowa, był przedmiotem oceny biegłych. Jeśli chodzi zaś o aspekt socjalny, do którego biegli również się odnieśli, to wskazać należy, że A. F. jako osoba, której sprawność

organizmu jest naruszona, z uwagi na swoje kwalifikacje formalne do zawodu krawcowej i faktycznie wykonywany zawód, także krawcowej oraz prasowaczki, utraciła w znacznym stopniu możliwość wykonywania pracy zgodnej z poziomem formalnych i rzeczywistych kwalifikacji. W jej przypadku przeciwwskazana jest ciężka praca fizyczna, a taką jest praca prasowaczki czy krawcowej. Przy tym trudno mówić o przekwalifikowaniu biorąc pod uwagę fakt, iż w przypadku odwołującej wszelka ciężka praca fizyczna nie może być przez nią wykonywana, a o przekwalifikowaniu się pracownika fizycznego i wykonywaniu pracy umysłowej, trudno w tym wypadku mówić.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż w rozpoznawanej sprawie, trudno mówić o tym, aby stan zdrowia odwołującej podlegający ocenie biegłych onkologów, uległ zmianie. A. F. ma upośledzoną sprawność organizmu od wielu lat i dotychczas, od daty śmierci A. M. (1), miała przyznaną rentę rodzinną w związku ze swoim stanem zdrowia. Wprawdzie ten stan może podlegać weryfikacji, czego nie sposób kwestionować, istotne jest jednak to, że w przypadku A. F. – jak wskazali biegli – nie uległ on zmianie i nie mógł ulec. Tymczasem jak wskazał Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 3 lipca 2014r. „to poprawa stanu zdrowia jest podstawą odmowy dalszego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy; jeśli tej poprawy brak, nie ma jednocześnie podstaw do odmowy przyznania świadczenia rentowego na dalszy okres” (III AUa 1113/13, Lex nr 1493893).

W rozważanym przypadku opinie biegłych wskazują na brak zmiany stanu zdrowia A. F., przynajmniej w aspekcie podlegającym ocenie onkologów, co czyni nieuzasadnionym stanowisko organu rentowego o tym, iż A. F. odzyskała zdolność do pracy i, że nie może być jej przyznane świadczenie rentowe.

Nie podzielając wskazanego stanowiska organu rentowego, Sąd ocenił, że zachodzą podstawy do zmiany zaskarżonej decyzji i do przyznania A. F. renty rodzinnej po zmarłym A. M. (1) na stałe.

Ustalenie terminu, od jakiego Sąd Okręgowy uznał za zasadne przyznanie odwołującej prawa do wnioskowanego świadczenia wynika z dyspozycji art. 133 ust.

1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r. poz. 1440 ze zm.), zgodnie z którym w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu.

W rozpoznawanej sprawie ubezpieczona miała wstrzymaną wypłatę świadczenia od sierpnia 2012r. i wobec stanowiska biegłych sądowych, jej przyznanie nastąpiło od wskazanej daty.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)(...)